

Fullmäktige 13.06.2022 § 80

§ 80

Godkännande av det uppdaterade produktivitets- och anpassningsprogrammet En ekonomiskt hållbar stad

Beredning och upplysningar:
Ojavuo Pia

fornamn.efternamn@esbo.fi
Växel 09 816 21

Förslag

Stadsstyrelsen

Fullmäktige godkänner produktivitets- och anpassningsprogrammet En ekonomiskt hållbar stad som helhet. Programmet har uppdaterats med ändringar som reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet medför. Genom programmets åtgärder och riktlinjer eftersträvas en anpassning på 116 miljoner euro inom driftsekonomin före utgången av fullmäktigeperioden 2021-2025 samt en sänkning av investeringsnivån med tio procent 2021-2030.

Behandling

Hopsu lämnade understödd av Ahlfors m.fl. följande ändringsförslag:

”Allmänt mål för personalbesparingar

Sparmålet minskas så att personalbesparingen inte gäller personalresurserna inom småbarnspedagogiken, den grundläggande utbildningen och gymnasiet mer än åldersklassen minskar. Summa: 8 000 000 euro

EN ENHETLIG SERVICEKEDJA FÖR SMÅBARNSFOSTRAN OCH LÄRANDE

Större enheter, effektivisering i enlighet med en ändamålsenlig enhetsstorlek

I större enheter uppnås en lägre kostnad per elev för fastigheten, ordnandet av undervisningen, stödtjänsterna och elevvården. Vid investeringar i nya skolenheter eftersträvas större helheter. I den finskspråkiga grundläggande utbildningen är målet för nya skolor minst fyra parallellklasser. Summa: 1 500 000 euro

Kommuntillägget för hemvårdsstödet förblir oförändrat och skyldigheten att vårda syskon hemma stryks ur villkoren för Esbotillägget.

Målet är ökat deltagande i småbarnspedagogiken. Hemvårdsstödet och kommuntillägget används i synnerhet av familjer med ett främmande språk som modersmål, som har den svagaste socioekonomiska ställningen och vars barn skulle dra nytta av småbarnspedagogiken. När barnen deltar i småbarnspedagogiken underlättas skolgången och behovet av eventuellt stöd vid småbarnsfostern och lärande senare minskar. Den nuvarande nivån på kommuntillägget, 160 euro i månaden fram till 2,5 år och den nuvarande valfriheten bibehålls och skyldigheten att vårda syskon hemma stryks ur villkoren för kommuntillägget. Summa: 2 000 000 euro

Ungdomstjänsternas nya verksamhetsmodell

I fortsättningen är ungdomsarbetet mer digitalt, uppsökande och mobilt. Målet är inte att avstå från ungdomslokalerna. Summa: 170 000 euro

Service nät för grundläggande utbildning rationaliseras

Byggnad och ombyggnad av nya skolor. Uppdelning av lågstadieskolor på flera verksamhetsställen undviks. Om ändring av funktioner beslutas alltid särskilt. Det svenskspråkiga skolnätets omfattning och tillgänglighet säkerställs. Summa: 3 000 000 euro

Arrangemang som minskar kostnaderna för skjuts till specialundervisning

Stöd för elever ordnas ändamålsenligt antingen i en grupp för allmän undervisning, en specialskola, en specialklass eller en flexibel kombination av dessa.

LIVSKRAFT: KULTUR OCH IDROTT

Granskning av bibliotekens servicenät

Bibliotekens servicenätverk granskas och det utarbetas ett nytt koncept för biblioteken så att det möjliggör kostnadsminskningar och omorganisering av verksamheten utan den planerad nedläggningen av närbibliotek. För Sökö bibliotek söks ersättande lokaler enligt kulturnämndens beslut. Samarbetet med organisationer och andra aktörer utökas. Alternativt ska besparingar inte heller göras inom annan kulturverksamhet. Summa: 720 000 euro

Granskning av nätverket av övriga kulturlokaler

Karahusets fortsatta verksamhet säkerställs. Summa: 190 000 euro

Olars idrottscenter bevaras. Summa: 170 000 euro

FÖRSÄLJNINGSSINTÄKTER AV ENGÅNGSNATUR:

Textändring: För lokaler som staden inte behöver söks ekonomiskt balanserade lösningar för invånaranvändning eller de avyttras slopas enligt ett särskilt beslut. För att frigöra kapitalet strävar man efter att genom strukturerade konkurrensutsättningar sälja flera byggnader, lokaler eller portföljer för 300–500 miljoner euro 2020–2025.

Textändring: De funktioner/sammanslutningar som inte omfattas av stadens kärnuppgifter säljs genom särskilda beslut. (intäkter av engångsnatur, inte permanent ökning av intäkterna)

ANNAN UTVECKLING AV PRODUKTIVITETEN:

Sparmålet för kollektivtrafiken slopas. Summa: 4 000 000 euro

Ökade intäkter: Kommunal skatten höjs med 0,25 procent från och med 2024. Summa: 18 750 000 euro

Ökad användning av fondernas avkastning. Summa: 1 000 000 e

Förslaget är i balans: intäkterna täcker kostnaderna.

Grönroos gjorde följande ändringsförslag:

Fogas till början av punkt 4 i Take-programmet: För att balansera stadens ekonomi skär staden, i stället för närservice för finländare, först ner på kostnader som är sekundära, onödiga och skadliga för finländarnas välfärd och trygghet. Ett bärande problem för stadens ekonomi är den snabba ökningen av invånare med ett främmande språk som modersmål, vilket ökar efterfrågan på tjänster snabbare än skatteintäkterna. Esbo vidtar målmedvetna åtgärder för att stävja ökningen av befolkning med ett främmande språk som modersmål och för att minska kostnaderna för invandringen. För att balansera ekonomin flyttar staden fram sitt mål för koldioxidneutralitet 2030 till 2050, som är Europeiska unionens målnivå. Esbo sänker det årliga investeringstaket till 200 miljoner euro för att stävja skuldsättningen.

Värmälä lämnade understödd av Pentikäinen följande förslag till hemställen:

Fullmäktige hemställer att man vid utveckling och effektivisering av koncernsammanslutningarnas produktivitet beaktar betydelsen av deras tjänster bland stadens tjänster och på så sätt på förhand bedömer vilka konsekvenser eventuella ändringar i serviceproduktionen skulle ha för ekonomin, invånarna, personalen, miljön och andra tjänster i Esbo stad.

Efter avslutad diskussion gav ordföranden ett sammandrag över de förslag som hade lämnats under diskussionens gång och konstaterade att Grönroos ändringsförslag förfallit i brist på understöd.

Ordföranden konstaterade vidare att först behandlas Hopsus ändringsförslag och därefter Värmäläs förslag till hemställen.

Omröstning om Hopsus förslag.

Ordföranden föreslog att de som understöder stadsstyrelsens förslag röstar "ja" och de som understöder Hopsus förslag röstar "nej". Fullmäktige godkände ordförandens förslag.

Fullmäktige godkände stadsstyrelsens förslag med rösterna 51 mot 20 och 1 blank. Röstningslistan bifogas till protokollet.

Sedan behandlades förslaget till hemställen.

Ordföranden frågade om Värmäläs förslag till hemställen kan godkännas enhälligt. Eftersom ingen motsatte sig förslaget, konstaterade ordföranden att fullmäktige hade godkänt det enhälligt.

Beslut

Fullmäktige:
Stadsstyrelsens förslag godkändes.

Dessutom godkändes följande hemställen:

Fullmäktige hemställer att man vid utveckling och effektivisering av koncernsammanslutningarnas produktivitet beaktar betydelsen av deras tjänster bland stadens tjänster och på så sätt på förhand bedömer vilka konsekvenser eventuella ändringar i serviceproduktionen skulle ha för ekonomin, invånarna, personalen, miljön och andra tjänster i Esbo stad.

Laukkanen, Järvenpää och Savela reserverade sig mot beslutet.

Redogörelse

Berättelsen om Esbo ska staden under fullmäktigeperioden genomföra programmet En ekonomiskt hållbar stad. Målet med programmet är att skapa balans mellan kostnader och intäkter, att sänka investeringsnivån

så att soliditeten ökar samt en rättvisare kostnadsfördelning mellan Esbo stad och staten. För att optimera användningen av stadens resurser utvärderas de funktioner som hör till stadskoncernen. Man måste utvärdera stadens investeringsförmåga och investeringsbehov och förbereda sig på att sänka investeringstaket till följd av vårdreformen. Stadens kommunalskattesats höjs inte i samband med vårdreformen.

Målnivåerna och åtgärderna i programmet En ekonomiskt hållbar stad uppdateras med konsekvenserna av reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet våren 2022 så att programmet förbättrar stadens förmåga att anpassa sig till de ekonomiska förändringar som reformen medför. Samtidigt utvärderas problempunkterna i programmet En ekonomiskt hållbar stad. Programmets mål om balansering av stadens ekonomi och minskning av skuldsättningen förblir oförändrade.

I utvärderingsberättelsen för 2021 anser revisionsnämnden att programmet för produktivitet och balansering av ekonomin måste genomföras för att en hållbar balans i stadens och koncernens ekonomi ska nås och för att staden ska anpassas till de förändringar som social- och hälsovårdsreformen medför. Esbo stad ska målmedvetet fortsätta genomföra och effektivisera balanserings- och produktivitetsåtgärderna så att stadskoncernens ekonomi kan uppnå en hållbar balans, samtidigt som basservicen för invånarna tryggas.

Riktlinjerna och åtgärderna i programmet En ekonomiskt hållbar stad, som fullmäktige godkände 19.10.2020, har uppdaterats utifrån arbete i verkstäder våren 2022. Ur det ursprungliga programmet har produktivitetsmål för välfärds- och hälsosektorn och räddningsväsendet för 2023–2025 strukits, utfallsprognoserna för målen för 2022 uppdaterats och nya mål som ökar produktiviteten eller intäkterna beretts. Politiska förhandlingar om programmet förs i månadsskiftet maj–juni 2022. Programmets målnivåer och innehåll uppdateras i enlighet med förhandlingsresultatet.

Ekonomins lägesbild har förändrats

Esbo stad och hela den kommunala ekonomin klarade sig ekonomiskt bra ur coronaviruspandemin tack vare statens coronaersättningar. Den ekonomiska tillväxten i Finland var –2,9 procent år 2020 på grund av coronapandemin, men med hjälp av stimulans återhämtade sig tillväxten snabbt till +3,5 procent år 2021. År 2022 förväntades den ekonomiska tillväxten fortsätta, men Rysslands anfall mot Ukraina den 24 februari har väsentligt förändrat bilden av den ekonomiska utvecklingen i världen, euroområdet och Finland.

Finansministeriet uppskattar i den ekonomiska översikten våren 2022 att den totala produktionen i Finland ökar med i genomsnitt 1,5 procent och konsumentprisinflationen stiger till 4 procent år 2022. Enligt prognosen växer bruttonationalprodukten 1,7 procent 2023 och 1,5 procent 2024. Finansministeriets prognos baserar sig på antagandet att kriget inte utvidgas utanför Ukraina, men fortsätter i Ukraina, och att de sanktioner som västländerna har infört mot Ryssland och Ryssland mot västländerna förblir i kraft under en lång tid. Om kriget eller sanktionerna utvidgas, sträcker sig störningarna djupare och påverkar längre ekonomin i Europa. I ett scenario med svagare tillväxt beräknas den ekonomiska tillväxten sjunka till 0,5 procent och inflationen stiga till 6,5 procent. Den av Statistikcentralen beräknade förändringen av konsumentprisindexet på årsnivå var 5,8 procent i mars, bland annat på grund av en höjning av bränslepriserna. En noggrannare bedömning av den ekonomiska utvecklingen är emellertid omöjlig när man inte vet

något om krigets längd och framskridande eller om hur sanktionerna och motsanktionerna mot Ryssland utvecklas.

Reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet träder i kraft 2023. Esbo stad bör anpassa sig till en ny finansieringsmodell: skattefinansieringen minskar kraftigt och ersätts med statsandelar. Koncernens lånestock, som vuxit till nästan 5 miljarder euro de senaste 10 åren, förblir på stadens ansvar.

Programmets uppbyggnad

Dokumentet En ekonomiskt hållbar stad innehåller en lägesbild av ekonomin och en beskrivning av utmaningarna för Esbos tillväxt. Rysslands anfallskrig, coronaviruspandemins vågor och följdverkningar samt modellen för finansiering efter reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet orsakar stor osäkerhet i stadens ekonomi.

Riktlinjer och produktivitetsmål i programmet En ekonomiskt hållbar stad har beretts och uppdaterats temavis. I början av programmet beskrivs riktlinjernas och åtgärdernas temaområden. I slutet av programmet uppräknas 37 riktlinjer. I en bilaga till programmet har de åtgärder som ökar produktiviteten och målen som siktar på detta uppdaterats. I dessa konkretiseras genomförandet av riktlinjerna under de följande åren.

Uppdaterade mål för programmet En ekonomiskt hållbar stad
Programmet En ekonomiskt hållbar stad har genomförts sedan 2021. Under 2021 genomförde resultatenheter åtgärder väl och av det uppställda produktivitetsmålets belopp 22,8 miljoner euro uppnåddes 16,6 miljoner euro. De facto uppnåddes 23,8 miljoner euro av produktivitetsmålens belopp, men stadens andel av arbetsmarknadsstödet, som var mätare för sysselsättningstjänsternas åtgärd, ökade på grund av ökad långtidsarbetslöshet, vilket minskade utfallet med 7 miljoner euro.

I det uppdaterade programmet har stadens andel av arbetsmarknadsstödet strukits från sysselsättningstjänsternas indikatorer, ty det påverkas av många yttre faktorer som sysselsättningstjänsterna inte kan inverka på. Stadens andel av arbetsmarknadsstödet följs upp med ett separat mål på stadsnivå.

Det program som fullmäktige godkände 19.10.2020 har uppdaterats; målen för välfärds- och hälsosektorn och räddningsväsendet för 2023–2025 har strukits och prognoserna för utfallet av målen för 2022 har uppdaterats. Strykningarna minskade produktivitetsmålens belopp för 2023–2025 med sammanlagt 47,7 miljoner euro. Dessutom kommer välfärds- och hälsosektorns produktivitetsmål för 2021–2022 att underskridas med uppskattningsvis 7,2 miljoner euro.

Vid verkstäder våren 2022 uppdaterade resultatenheter de ursprungliga åtgärderna och fastställde nya åtgärder som ökar produktiviteten och intäkterna. Efter uppdateringen av programmet eftersträvas med åtgärderna en intäktsökning på sammanlagt 16,3 miljoner euro och en minskning av verksamhetskostnaderna med 93,8 miljoner euro. Ökningen av verksamhetsbidraget avtar med 110 miljoner euro jämfört med basscenariot, målet inbegriper de mål som uppnåddes redan 2021.

Vid uppdateringen minskades dessutom beloppet i målet för fastighetsskatteutredningen med 5 miljoner euro på grund av att beräkningsgrunden preciseras och beloppet i produktivitetsmålen för

digitaliseringsprojektet minskades med 3,1 miljoner euro, bland annat på grund av framflyttning av projekt och överföringar till välfärdsområdet. Till programmet fogades engångsmål för intäkter av försäljning av egendom. Programmet innehåller ingen höjning av skattesatserna 2023–2025.

Målen för programmet 2021–2025 är

1

en systematiskt bromsning av ökningen av driftsekonomin med 120 miljoner euro jämfört med basscenariot till slutet av 2025 genom att genomföra programmets riktlinjer och åtgärder. Detta betyder att verksamhetsbidragets ökning stävjas med 110 miljoner euro till 2025, att fastighetsskatteintäkterna ökar med 10 miljoner euro genom en höjning av fastighetsskattesatserna från 2021 och genom att säkerställa att alla fastigheter har registrerats i skattemyndighetens databas.

2

en sänkning av stadens investeringsnivå med tio procent genom att granska projektens genomförandesätt, omfattning och kostnader. Taket för stadens 10-åriga investeringsprogram sänks till 250 miljoner euro per år i snitt. Med detta mål bromsas ökningen av både koncernens lånebestånd och sektorernas hyresutgifter.

3

en systematisk utveckling av tjänsternas och processernas kostnadseffektivitet. Tjänsteinnehavarna och de förtroendevalda förbinder sig till att uppnå målen för balansering av ekonomin.

4

För att minska koncernens skuldsättning avyttras de lokaler som inte behövs för stadens egen verksamhet. För att frigöra kapital säljs, genom strukturerad anbudsförfrågan, flera byggnader, lokaler eller portföljer och annan egendom till ett försäljningsvärde på sammanlagt 300–500 miljoner euro 2023–2025.

Mot en ekonomiskt hållbar stad 2025 genom riktlinjer och åtgärder

Programmets 37 riktlinjer styr planeringen och ledningen av stadens verksamhet och ekonomi, fördelningen av resurser och beredningen av beslutsfattande ända fram till år 2025.

Den första tidpunkten för granskning av genomförandet var 31.7.2022. I stället för endast granskning uppdateras programmet 2022 att svara mot den förändrade omvärlden.

Programmets verkningar granskas årligen vid beredningen av budgetramen, också inkomstsidan. Vård- och landskapsreformen medför stora förändringar i stadens ekonomi 2023–2025. Om programmet för anpassning av ekonomin inte har vänt obalansen mellan koncernens intäkter och kostnader till en hållbar utveckling före hösten 2025, undersöks ökad anpassning och höjningar av skattesatserna. Under programperioden granskas även uttag ur fonderna.

Offentliggörande och presentation av programmet

Programmets riktlinjer och åtgärder som ökar produktiviteten offentliggörs och presenteras på stadsstyrelsens möte 23.5.2022.

Stadsstyrelsen begär utlåtande om programmet av fullmäktiges förhandlingskommitté så att ärendet kan behandlas på stadsstyrelsens

möte 6.6.2022. Fullmäktigegrupperna kan ställa frågor om programmets åtgärder senast 27.5.2022. Svaren ges 30.5.2022.

Fullmäktiges förhandlingskommitté förhandlar om programmet 30.5, 31.5 och 2.6.2022. Stadsstyrelsen behandlar programmet på nytt 6.6.2022. Det uppdaterade programmet godkänns slutgiltigt av fullmäktige 13.6.2022.

Programmets målnivåer och åtgärder enligt förhandlingsresultatet inkluderas i budgetramen och ekonomiplanen 2023–2025 samt i resultatmålen.

Behandling av produktivitets- och anpassningsprogrammet En ekonomiskt hållbar stad

Stadsstyrelsen bordlade ärendet 23.5.2022 och begärde utlåtande i ärendet av fullmäktiges förhandlingskommitté för behandling i stadsstyrelsen 6.6.2022.

Under bordläggningen behandlade fullmäktiges förhandlingskommitté målnivåerna, riktlinjerna och åtgärderna i det uppdaterade programmet på tre möten och kom fram till det bifogade avtalet och förhandlingsresultatet som godkändes av fullmäktigegruppernas förhandlare som undertecknat avtalet.

Enligt förhandlingsresultatet är målet för det uppdaterade programmet en dämpning av driftsekonomin ökning med 116 miljoner euro före utgången av 2025 samt en sänkning av investeringsnivån med 10 procent. Detta uppnås genom att se över projektens genomförandesätt, omfattning, kostnader och finansieringskoncept. Tjänsternas och processernas kostnadseffektivitet utvecklas systematiskt och tjänsteinnehavarna och de förtroendevalda förbinder sig till att uppnå målen för balansering av ekonomin.

I avtalet godkändes programmets riktlinjer och målnivåerna för åtgärderna i enlighet med förhandlingsresultatet. Riktlinjerna och åtgärderna bifogas till avtalet. Programmets målnivåer och åtgärder inkluderas i budgetramen och ekonomiplanen 2023–2025.

Genomförandet av programmet granskas i samband med delårsrapporten 31.7.2024. Då bedöms hur programmets riktlinjer och åtgärder påverkat driftsutgifterna och investeringarna, hur inkomstfinansieringen utvecklats och vilka åtgärder som behövs.

Beslutshistoria

Stadsstyrelsen 6.6.2022 § 190

Förslag

Stadsdirektör Mäkelä Jukka

Stadsstyrelsen

1

föreslår att fullmäktige godkänner produktivitets- och anpassningsprogrammet En ekonomiskt hållbar stad som helhet. Programmet har uppdaterats med ändringar som reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet medför. Genom programmets åtgärder och riktlinjer eftersträvas en anpassning på 116 miljoner euro inom driftsekonomin före utgången av fullmäktigeperioden 2021–2025 samt en sänkning av investeringsnivån med tio procent 2021–2030.

2

konstaterar att fullmäktige beslutar om programmet 13.6.2022. Programmets målnivåer och åtgärder inkluderas i budgetramen och ekonomiplanen 2023–2025.

Behandling

Föredragandens ändringar vid mötet har beaktats i protokollet.

Ordförande lämnade understödd av Laukkanen med flera ett ändringsförslag som bifogades.

Efter avslutad diskussion konstaterade ordföranden att det hade lämnats ett understött förslag som avvek från föredragningen, vilket föranledde omröstning.

Ordföranden konstaterade att stadsstyrelsen förkastat ordförandens förslag med 11 röster mot 4. Röstningslistan bifogas till protokollet.

Beslut

Stadsstyrelsen:

Föredragandens förslag godkändes.

Stadsstyrelsen 23.5.2022 § 167

Förslag

Stadsdirektör Mäkelä Jukka

Stadsstyrelsen

1

föreslår att fullmäktige godkänner produktivets- och anpassningsprogrammet En ekonomiskt hållbar stad som helhet. Programmet har uppdaterats med ändringar som reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet medför. Genom programmets åtgärder och riktlinjer eftersträvas en anpassning på XXX miljoner euro inom driftsekonomin före utgången av fullmäktigeperioden 2021–2025 samt en sänkning av investeringsnivån med tio procent åren 2021–2030.

2

konstaterar att fullmäktige beslutar om programmet 13.6.2022. Programmets målnivåer och åtgärder inkluderas i budgetramen och ekonomiplanen 2023–2025.

Behandling

Ordföranden föreslog understödd av Tiina Elo bordläggning för utlåtande av fullmäktiges förhandlingskommitté.

Efter avslutad diskussion frågade ordföranden om ordförandens förslag kan godkännas enhälligt. Eftersom ingen motsatte sig detta, konstaterade ordföranden att stadsstyrelsen hade godkänt förslaget.

Beslut

Stadsstyrelsen:

Stadsstyrelsen bordlade ärendet på bordet för utlåtande av fullmäktiges förhandlingskommitté.

Beslutshistoria

Bilaga

- 1 Taloudellisesti kestävä Espoo - tuottavuus- ja sopeutusohjelma (tarkistettu neuvottelusopimuksen 2.6
- 2 Take toimenpiteet ja tuottavuustavoitteet sekä valmistelua ohjaavat kuvaukset (tarkistettu neuvottelusopimuksen 2.6.2022 mukaiseksi)
- 3 Taloudellisesti kestävä Espoo 2022 - pöytäkirjamerkinnot
- 4 Vihreiden muutosesitys Take KH 6.6.2022
- 5 Äänestyslista § 80

Tilläggsmaterial

För kännedom